

KU LEUVEN

PPW
continuo
PERMANENTE VORMING

VAN NUL - TOT - VIJF

TWEEJARIGE OPLEIDING TOT DESKUNDIGE IN
HET DOMEIN VAN DE INFANT MENTAL HEALTH

INFANT MENTAL HEALTH

Infant Mental Health (IMH) staat voor het multidisciplinaire professionele veld van onderzoek, praktijk en beleidsvorming dat zich bezighoudt met het verlichten van lijden en het vergroten van de sociale en emotionele competentie van jonge kinderen en hun zorgfiguren (Zeanah, 2009; Rexwinkel, Schmeets, Pannevis & Derkx, 2011).

Infant Mental Health kende internationaal gedurende de afgelopen 45 jaar een toenemend belang. Onderzoek binnen genetica, neurowetenschappen, kind-ontwikkeling en ontwikkelingspsychopathologie toonde de afgelopen decennia aan dat baby's en zeer jonge kinderen competente wezens zijn. Ze beschikken over de capaciteit om emoties te ervaren, te reguleren en te uiten, om interactie aan te gaan en intieme relaties uit te bouwen, om te leren, de omgeving te exploreren en deze te beïnvloeden. Deze competenties worden optimaal verworven binnen een context van een zorgdragende omgeving (gezin, familie, gemeenschap en cultuur). Het ontwikkelen van deze capaciteiten staat synoniem voor een gezonde sociale en emotionele ontwikkeling (Zero to Three, 2001). Deze bevindingen onderstrepen zowel het belang van vroege ervaringen van kinderen voor hun verdere ontwikkeling, als de invloed van de vroege interacties tussen kind en zorgfiguren waarbinnen deze ervaringen tot stand komen. Daarnaast staan jonge ouders voor een aanzienlijk geheel van nieuwe ontwikkelingstaken, en gaan zij door een fase van belangrijke psychologische veranderingen en identiteitsreorganisatie. Ze zijn daardoor kwetsbaar voor psychologische moeilijkheden en/of perinatale psychiatrische problemen. Dit alles maakt de benadering van deze doelgroep zeer specifiek. Werken met deze doelgroep vereist een dynamische en brede visie op hoe kinderen en ouders ontwikkelen en elkaar beïnvloeden.

In Vlaanderen groeit tot op heden de aandacht voor de complexiteit van de vroege ontwikkeling van het kind, voor de ontwikkeling van ouderschap, en voor de interacties tussen het jonge kind en zijn omgeving. De laatste jaren ontstaan steeds meer initiatieven om professionele geestelijke gezondheidszorg te bieden aan de allerkleinsten en om wetenschappelijke inzichten omtrent zeer jonge kinderen en hun context te verfijnen en verder te onderbouwen.

RINO Vlaanderen en **KU Leuven** bieden via de opleiding ‘**Van nul - tot - vijf**’ een klinisch georiënteerde opleiding gericht op baby’s, jonge kinderen en hun omgeving, die aansluit bij actuele internationale ontwikkelingen. De opleiding is multi-theoretisch in die zin dat ze een ontwikkelings- en gezinsperspectief integreert en bouwt op zowel psychodynamische als empirische inzichten. Het verwerven van klinische vaardigheden die vertrekken vanuit het op een systematische manier leren kijken naar baby’s en jonge kinderen in relatie tot hun ouders/gezin/bredere omgeving, neemt een centrale plaats in tijdens de opleiding. Tenslotte wordt beoogd dat deelnemers na afloop van de opleiding een bijdrage kunnen leveren aan het diagnosticeren van mogelijke verstoringen in de ontwikkeling en ouder-kind interactie, aan de ouder-kind behandeling en zicht hebben op de brede waaier van interventie- en preventiemogelijkheden.

VAN NUL – TOT – VIJF

opleiding tot deskundige in het domein van de Infant Mental Health

Voor wie is de opleiding bedoeld?

De opleiding is ontwikkeld ten behoeve van professionele hulpverleners die baby's/jonge kinderen en hun ouders/verzorgers als doelgroep hebben. Daarbij denken we aan hulpverleners met een master in de Psychologie, Pedagogische Wetenschappen, Kinderpsychiatrie, Pediatrie. Ook hulpverleners met een bachelordiploma in het domein van de menswetenschappen, met een grote interesse in en relevante ervaring met deze doelgroep, kunnen zich kandidaat stellen voor de opleiding. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij in staat zijn om over hun persoonlijk functioneren in het werkveld te reflecteren.

De opleiding biedt een breed perspectief, aangezien Infant Mental Health een veelheid aan vakgebieden en disciplines bestrijkt. De opleiding is geen psychotherapieopleiding, maar biedt specialistische kennis en vaardigheden die voor de doelgroep infants een extra verdieping betekenen van de oorspronkelijke vooropleiding.

Inhoud van de opleiding

De opleiding kent drie pijlers die doorheen de verschillende opleidingsdagen aan bod komen.

In de pijler ontwikkeling wordt tijdens het eerste jaar stilgestaan bij de vroege kinderontwikkeling, de ontwikkeling van ouderschap en de ontwikkeling van vroege ouder-kind interactie/intergenerationele processen. Tijdens het tweede jaar komt ontwikkeling in bijzondere omstandigheden aan bod, zoals prematuriteit, armoede, adoptie, adolescent ouderschap, interculturaliteit, migratie,...

Een tweede pijler bestaat uit inzichten rond interventie vanuit Infant Mental Health. In het eerste jaar worden zowel de context rond het Infant Mental Health denken (basisprincipes, maatschappelijk belang, historische traditie, culturele aspecten, economische belangen, ...) als de IMH-visie met zijn dynamische en systemische elementen besproken. Assessment van het jonge kind in relatie tot zijn gezin (DC: 0-5), risico- en protectieve factoren, kwetsbaarheid, veerkracht en herstel, zijn topics die tevens deel uitmaken van dit pakket. In het tweede jaar ligt de focus op meer gerichte methodes en modellen om te interveniëren en te behandelen (bv. Watch Wait and Wonder, Vijfgesprekkenmodel, Floorplay). Ook toepassingsgebieden en preventiedomeinen komen aan bod (bv. beleidsbeslissingen vanuit de IMH-visie, leiding geven vanuit IMH-visie, organisatie van psycho-educatie voor ouders,...) tijdens dit tweede jaar.

Een derde pijler betreft het ontwikkelen van competenties zoals observeren, luisteren, emotioneel beschikbaar zijn en reflecteren, die het basis-instrumentarium vormen van de IMH-deskundige. Het accent ligt hierbij op ervarend leren. In supervisie gaan we aan de slag met enkele middellange observatie-opdrachten in diverse settings (kinderdagverblijf, kleuterschool, ...), waarbij de specifieke methode om te observeren op voorhand wordt besproken. In het tweede jaar worden deze competenties verder aangescherpt met opdrachten binnen de professionele praktijk.

VAN NUL – TOT – VIJF

opleiding tot deskundige in het domein van de Infant Mental Health

Hoe is de opleiding georganiseerd?

De opleiding wordt georganiseerd in Leuven, loopt over twee jaar en vindt plaats op 18 dinsdagen per jaar van 9u30 tot 16u30. Per opleidingsdag worden twee seminars van telkens drie uren voorzien. Een overzicht van de inhoudelijke topics die tijdens de seminars besproken worden, is beschikbaar bij het begin van elk opleidingsjaar. Het theoretisch onderwijs betreffende de pijlers ontwikkeling en interventie vindt plaats in plenaire groep en vergt leatuurvoorbereiding. Naast deze seminariebijeenkomsten zijn er diverse observatie-opdrachten die buiten de opleidingsdagen georganiseerd worden. De supervisie over de observatieopdrachten vindt plaats binnen de opleidingsdagen en wordt in subgroepen georganiseerd. De opleiding wordt afgerond met een eindverslag waarin wordt weergegeven hoe het IMH-denken wordt toegepast in de eigen praktijk.

Wat betreft tijdsinvestering moet u rekening houden met - over de periode van twee jaar - in totaal 216 uren aan seminarie bijeenkomsten, 280 uren literatuurstudie en ongeveer 150 uren voor de observatie-opdrachten. Tot slot behoeft het afsluitende werkstuk eveneens een tijdsinvestering van ongeveer 75 uren. Om het certificaat van IMH-deskundige te kunnen behalen is een deelname van minimum 90% vereist aan alle opleidingsonderdelen, alsook het afwerken van het werkstuk.

VAN NUL – TOT – VIJF

opleiding tot deskundige in het domein van de Infant Mental Health

Docenten

De opleiding wordt gecoördineerd door vier docenten:

Prof. Dr. Nicole Vliegen, Klinisch psycholoog, Kinderpsychotherapeut, verbonden aan de onderzoeksgroep Klinische Psychologie (KLIP) KU Leuven.

Prof. Dr. Titia Hompes, Perinataal psychiater, psychotherapeut en IMH-deskundige, UZ Leuven.

Martine Sucaet, Klinisch psycholoog, Kinderpsychotherapeut, werkzaam met infants in PraxisP Leuven.

Ilse Vansant, Klinisch psycholoog, Kinderpsychotherapeut, werkzaam met infants in CGG De Pont Mechelen.

Daarnaast zijn volgende docenten uitgenodigd:

Véronique Blomme (Bach orthopedagogie, CIG Ten Anker, Oostende);

Vicky Mast (Ba Logopedist, CGG De Pont Mechelen);

Sylvia De Ryck (Vroedvrouw en parelcoach, UZ Leuven);

Eveline Euser (Klinisch psycholoog, PhD, BOX Ouder-kind Xpertise);

Saskia Malcorps (Klinisch psycholoog, PhD, onderzoeksgroep KLIP, KU Leuven);

Prof. Dr. Patrick Meurs (Onderzoeksgroep KLIP, KU Leuven, Sigmund Freud instituut);

Marja Rexwinkel (Klinisch psycholoog, Infant Mental Health praktijk Kabouterhuis);

Mieke Roelands (Kinderfysiotherapeut Roosendaal);

Hilde Seys (Klinisch psycholoog en psychotherapeut in PraxisP, netmedewerker jonge kind bij Ligant Limburg);

Binu Singh (Kinder- en jeugdpsychiater, Kleine K, UZ Leuven);

Eileen Tang (Klinisch psycholoog, PhD, onderzoeksgroep KLIP, KU Leuven);

Veerle Van den Noortgate (Klinisch psycholoog, RIAGG Bergen-op-Zoom);

Marijke Vandepitte (Kinder- en Jeugdpsychiater, Netwerkkarts WINGG, MFC de Berkjes, Privépraktijk te Brugge);

Tessa Vanderstylen (Klinisch psycholoog, AZ Nikolaas);

Ria Van Laer (Klinisch psycholoog en psychotherapeut, CGG VBO);

Sarah Van Ransbeek (Kinder- en jeugdpsychiater, MPC Terbank en UZ Leuven);

Ann Verhaert (Klinisch Psycholoog, voormalig diensthoofd klinische psychologie, AZ St. Jan, Brugge);

Lea Verschuren (Klinisch psycholoog, voormalig kinderpsychotherapeut bij De Kantel vzw)

Chris Winter (Klinisch psycholoog, PhD; Centrum voor Medische Genetica UZ Brussel, DLink Mechelen, OLVS Asse psychologische raadpleging verloskunde - gynaecologie)

VAN NUL – TOT – VIJF

opleiding tot deskundige in het domein van de Infant Mental Health

Opleidingsdata

De opleiding vindt plaats op 18 dinsdagen per jaar, met telkens een voormiddagseminarie van 9u30 – 12u30 en een namiddagseminarie van 13u30 – 16u30. Tijdens de schoolvakanties worden geen opleidingsdagen georganiseerd.

De data voor het eerste opleidingsjaar zijn:

12/09/2023	30/01/2024
26/09/2023	20/02/2024
10/10/2023	12/03/2024
24/10/2023	26/03/2024
07/11/2023	23/04/2024
21/11/2023	07/05/2024
05/12/2023	21/05/2024
19/12/2023	04/06/2024
16/01/2024	18/06/2024

Inschrijving/Kostprijs

De inschrijvingen worden voorafgegaan door een selectieprocedure. Pas na bericht van toelating kan de cursist inschrijven via de website van de KU Leuven. Dit is mogelijk tot de uiterste inschrijfdatum die opgegeven wordt. Door de inschrijving verklaart de cursist zich akkoord met de voorwaarden van de KU Leuven (<https://www.kuleuven.be/onderwijs/levenslangleren/permanentevorming/inschrijvingsvoorwaarden>). Nadat de cursist ingeschreven is, ontvangt hij/zij vanuit de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen een factuur per e-mail. Het inschrijvingsgeld bedraagt 2600 euro per academiejaar.

Kandidaturen

Tot uiterlijk 1 mei 2023 kan men zich kandidaat stellen door middel van een brief waarin de kandidaat zijn/haar motivatie voor de opleiding toelicht én een CV waarin zijn/haar vooropleiding en huidige werkplek beschreven wordt.

U stuurt uw kandidatuur per email naar info@rinovlaanderen.be. Eind juni 2023 krijgt u bericht over het al dan niet weerhouden zijn van uw kandidatuur.

Accreditering

Accreditering voor Vlaamse artsen wordt aangevraagd. Nederlandse kandidaten regelen hun accreditering zelf via RINO Amsterdam.

Referenties

Zero to Three. (2001). Definition of infant mental health. Washington, DC: Zero to Three Infant Mental Health Steering Committee.

Zeanah, Ch. H. ed. (2009). Handbook of infant mental health. New York; Guilford Press.

Rexwinkel, M., Schmeets, M., Pannevis, C., & Derkx, B. (Red.) (2011). Handboek Infant Mental Health. Inleiding in de ouder-kindbehandeling. Van Gorcum.

Vliegen, N., & Verhaest, Y. (Eds.) (2020). Vroege ontwikkeling alle kansen geven. Infant Mental Health: geestelijke gezondheid voor baby's, jonge kinderen en ouders. Kalmthout: Pelckmans Pro.

LOCATIE

De opleiding wordt georganiseerd te Leuven. (De exacte locatie wordt later meegedeeld.)